

Wat poëzie is

Poëzie is kennis, redding, macht, overgave.

Zij is in staat de wereld te veranderen,
een geestesoefening ter innerlijke bevrijding.

Zij onthult deze wereld, schept een andere.

Brood voor de uitverkorenen; verdoemd voedsel.

Zij isoleert, zij verenigt.

Uitnodiging tot reizen, terugkeer naar het geboorteland.

Zij is inspiratie, respiratie, spieroefening.

Smeebede tot de leegte, dialoog met de afwezigheid:

verveling, angst en wanhoop voeden haar.

Gebed, litanie, epifanie, aanwezigheid.

Exorcisme, bezwering, magie.

Sublimatie, compensatie, condensatie van het
onbewuste.

Historische uitdrukkingwijze van rassen, naties, klassen.

Zij ontkent de geschiedenis: in haar schoot

worden alle objectieve conflicten opgelost,

en de mens wordt er zich tenslotte van bewust

meer te zijn dan alleen overgang.

Ervaring, gevoel, emotie, intuïtie, niet-bestuurde
gedachte.

Dochter van het toeval; vrucht van de berekening.

Kunst van het spreken op superieure wijze; primitieve taal.

Gehoorzaamheid aan de regels; schepping van andere regels.

Imitatie van de oude meesters, kopie van het werkelijke,

kopie van een kopie van de Idee.

Waanzin, extase, logos.

Terugkeer naar de kindertijd, coïtus, heimwee
naar het paradijs, naar de hel, naar het voorgeborchte.

Spel, werk, ascetische activiteit.

Bekentenis. Aangeboren ervaring.

Visioen, poëzie, symbool.

Analogie: poëzie is een schelp waarin
het gedicht van de wereld weerklinkt en waarin
metra en rijmen slechts overeenstemmingen
en echo's zijn van de universele harmonie.

Lering, moraal, voorbeeld, openbaring, dans, dialoog, monoloog.

Stem van het volk, taal van de uitverkorenen, woord van de eenzame.

Zuiver en onzuiver, geheiligd en verdoemd, populair en minoritair,
collectief en persoonlijk, naakt en gekleed,
gesproken, geschilderd, geschreven,
zij toont alle gezichten, maar volgens sommigen bezit zij er geen:
poëzie is een masker dat de leegte verbergt,
een prachtig voorbeeld van de overbodige grootsheid
van al het menselijke werken!

Octavio Paz, *De boog en de lier*